

SHAHID DIN - 23 MARCH

शहीद दिन
भारतवर्ष
(जन्म वर्षांचा)

(दि. २० एप्रिल, १९००-२३ मार्च, १९३१)

भारतीय स्वातंत्र्य चळवळीतील एक शौर्य सारथी क्रांतिकारक, 'गंगाराम फौल (निधमान पाकिस्तान)' वंग (बिल्हा ल्यालपूर) या गावी एका शेतकरी कुटुंबात जन्म. अहिंसेची विचारांची व कटोळीची चांब फिदासिंग, 'कलवसिंग, लातूर लष्करातय धोऱ्याच्या तुरुंगात होते. त्यांचा क्रांतीचात वाङ्मयाचा प्रसार केल्याबद्दल १० महिन्यांची शिक्षा झाली (१९०९), प्राथमिक शिक्षण को. येथे घेऊन भारतासिंग लहोकराच्या डी. ए. सी. व पुढे नॅशनल कॉलेजमधून बी. ए. झाले (१९१३). निघावहीनेत अय्यर विद्यालयात पाठ्यक्रमानंद या शिक्षकांचा त्यांच्यात विवाह १५जाने पडला. डॉ. ए. सी. अहिल्याचे अकामान्य त्यांनी निघावहीने संघटना उभारल्यात पुढाकार घेतला आणि शासन अधिकांकित रातून स्वातंत्र्य लढावात सहभागी होण्याची प्राण घेतली.

सन १९२३ मध्ये 'सोशलिस्ट रिपब्लिकन असोसिएशन' व संघेत नेतृत्व जाले. त्यांची लष्करातय मध्यवर्ती सांगीत्या संघेत मध्यम स्थिती जाली. सोशलिस्टांच्या वंग कशातय सुखदेव, चंद्रशेखर आसाद, बटुकेश्वर दास, भगतसिं चरण, क्रांतीगण दास वगैरे लष्करातय त्यांनी घेतले व "नवभारत नारा" ही कटोर विचारक युवकांची संघटना स्थापन केली (१९२५). व संघटनेचे साक्षा लहोकरा लष्करातय तिचे नेतृत्वही त्यांनी केले. चंद्रशेखर आसाद, बटुकेश्वर दास, क्रांतीगण दास इत्यादींच्या मधील त्यांनी विविध क्रांतिकारक संघटना आख्या. कामेती छत्रपतील बंदीची तुरुंगात मुठना करणे, सायमन आयोग व त्याच्या निकटस्थी याविरुद्ध तीव्र निवेदन तोडविणे, राखे जगा करणे, महान्या केंद्रत वंग नाराखने चालू करणे, लातूर लष्करातय गंगना मध्युचा मृत येणे इ. कार्यकात त्यांनी सहभाग घेतला.

क्रांतिकारकां पक्षाचे दोन श्वाभ्याकारक विवेकाकां (ट्रेड डिस्ट्रिक्ट विल व पब्लिक सेक्टो विल) निवेदन मध्यम दिल्लीच्या केंद्रीय विधानसभेत (सिदिशांन्या सुट्यासाठी युगीया विवेक कारवायाची) वंग उभायाचे काम यदुकेखा दास व भागसिंग पोखकरे सोपविले. ८ एप्रिल १९३१ रोजी उभेक सज्जानत बटुकेश्वर दास व भागसिंग यांची सभागृहात वंग वेकले. हवेत गोळ्या झाडल्या व विवेकयात्रके फेकली. पुढे जेथेही "इन्किलाब जिंदाबाद" असा घोषणादेत सरकाच्या स्वातंत्र्य झाले. सास त्यावर्षाकपाते त्यांना फाशीची शिक्षा सुनावली (दि.० ऑक्टोबर १९३०). या तिथेची अमलबजावणी तारामन हरी राजगुरू व सुभद्रदेव चांन विवेकया फाशीच्या शिक्षेकार लहोकरांचील पाम्यपती तुरुंगात दिवनेक २३ मार्च १९३१ रोजी करल्यात जाली.

(२०१०) वंग लष्करातय फौल (२०१०)

